

BIBLIOGRAFIA

LLIBRES:

TEXTOS I DOCUMENTS JURÍDICS CATALANS

Consolat de Mar a cura de Ferran Valls i Taverner. Vol. I. Nuclis originaris (Costumes, Establiments, Usatges). Barcelona, Editorial Barcino, 1930 (Els Nostres Clàssics. Col·lecció A, volum 27).

Consolat de Mar a cura de Ferran Valls i Taverner. Vol. II. Elements addicionals (Capítols legals. Estils judicials. Privilegis). Barcelona, Editorial Barcino, 1931 (Els Nostres Clàssics. Col·lecció A, vol. 37).

Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. — *Recognoverunt proceres*.

Reprodueix la versió migeval catalana, fins ara inèdita, del privilegi concedit per Pere II als barcelonins, segons una còpia de la biblioteca d'El Escorial.

Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. — *Costumbres de Gerona*, edició preparada per D. EDUARDO DE HINOJOSA: I. Usatges de Gerona. Aquest fascicle conté el text català, fins ara inèdit. Hinojosa deixà preparats els materials per a l'edició de les Costums de Gerona, tant els de la redacció llatina com els de la catalana; materials que han estat aprofitats per a aquesta edició.

RAMOS Y LOSCERTALES, José M.^a: *Fuero de Jaca*. Última redacció. Barcelona, Facultad de Derecho, 1927. 137 + XLIV pàgs.

Té aquest llibre tan interès jurídic com filològic.

MAESTRO JACOBO: *Obra dels alcajys e dels jutjes*. Versió catalana del segle XIII, fins ara inèdita, de Las Flores de las Leyes, anotada i publicada amb estudi preliminar per Martí Claret Pompeyo. Barcelona, 1927, 84 pàgs.

PALAU I DULCET, Antoni: *Ordinacions de Prenafeta, Miramar, Figuerola i Montornès 1459*. Montblanc, Impremta Requesens, 1930, 23 pàgs.

TEETAERT, O. M. Cap.: «*Summa de matrimonio*» S. Raymundi de Penyafort (*Monographiae juridicae ex ephemer. «Jus Pontificium» excerptae eiusve cura editae*. Ser. II, fasc. IX), Roma, 1929.

PONS, Antoni: *Règim polític de Mallorca al segle XIVe*. Estampa d'En Guasp. Ciutat de Mallorca. 40 pàgs.

PONS, Antoni: *Dos Estatuts del Govern de Mallorca*. Estampa d'En Guasp. Ciutat de Mallorca, 1931. 122 pàgs.

Mn. Antoni Pons publica en aquest llibret l'estatut d'Anglesola, de 1398, i el de la Concòrdia, de 1440, que formaran part, segons diu l'autor, d'una obra més extensa, en preparació, titulada *Constitucions i Ordinacions del Regne de Mallorca*.

GAYANO LLUCH, R.: *Publicacions d'Arxiu de València. Els furs de València*. Compilació Històrica de les Lleis Orgàniques d'este Reine. València, 1930, 238 pàgs.

Sembla que l'autor pretengui exaltar el sentiment nacionalista valencià a base de descripcions més romàntiques que històriques i objectives sobre les altes virtuts jurídiques dels furs promulgats per Jaume I d'Aragó i abolits per Felip V després de la batalla d'Almansa.

SARRET I PONS, Lluís: *Privilegis de Tàrrega*. Tàrrega, Imp. F. Camps Calmet, 1930, XI + 531 pàgs.

COTS Y GORCHS, J.: *Consuetudines Dioecesis Gerundensis*. Estudio y transcripción según los manuscritos más antiguos del siglo xv. (Contribución al estudio del derecho consuetudinario foral de Cataluña.) Barcelona, Librería Casulleras, 1929, 204 pàgs.

El Sr. Cots presenta en aquesta tesi doctoral la publicació del text llatí de les «Consuetudines gerundenses» en la seva redacció primitiva, segons tres còdexs del segle xv, assenyalant les variants que presenten. L'autor, seguint la direcció donada per Valls i Taberner, creu que aquests textos, que no tenen preàmbul ni ordre sistemàtic, ens donen a conèixer una compilació anterior a la de Tomàs Mieres, de la redacció definitiva de la qual en fixa la data en l'any 1439, en fa un estudi del contingut i en publica el text segons un manuscrit de la Biblioteca d'El Escorial.

Aquest llibre del Sr. Cots és ben útil per al coneixement de l'antic dret consuetudinari gironí.

BAER, Fritz: *Die Juden in christlichen Spanien. Erster Teil: Urkunden und Regesten. I. Aragonien und Navarra*. Veröffentlichungen der Akademie für die Wissenschaft des Judentums. Historische Section. IV. Band. Berlin, Akademie Verlag, 1929. XXVII + 1174 pàgs.

Baer publica en aquest volum multitud de documents, bona part dels quals íntegrament. S'hi troben unes mil escriptures o referències de diplomes relatius als estats de la Corona d'Aragó i a Navarra. En el primer apèndix que acompanya la col·lecció de documents agrupa l'autor les lleis aragoneses o navarreses referents als jueus. El segon apèndix concreta les fonts hebraïques: uns seixanta documents hebreus de Catalunya, un gran nombre d'addicions hebrees de caràcter documental a diplomes llatins de Barcelona, dues escriptures aràbig-hebraïques i només dues, purament hebrees, de Saragossa. La col·lecció Baer es fa indispensable per al qui vulgui refer la història del comerç, del diner, de la usura, de la medicina i de les institucions socials, polítiques i econòmiques dels reialmes de l'Espanya oriental en l'Edat Mitjana.

ESTUDIS HISTÒRICS

SÁNCHEZ, Galo: *Apuntes de Historia del Derecho Español*. Barcelona, 1931.

Aquest llibre és un resum de les explicacions de càtedra del Professor Galo Sánchez. El seu contingut es concreta a la història de les fonts del Dret espanyol. Representa una visió de conjunt molt interessant per la seva amplitud i precisió. Encara que de manera sumària hi són indicats amb claredat i amb bon mètode els coneixements actuals relatius a les fonts històriques del Dret espanyol en totes les seves varietats. El Dret català hi és estudiat en la proporció deguda i amb ple coneixement de la matèria. Tot el llibre respon a un sistema ben ordenat, a una classificació encertada de les dades que conté; seria excel·lent si anés acompanyat d'indicacions bibliogràfiques més abundoses i més especificades.

BENEYTO PÉREZ, Juan: *Fuentes de Derecho histórico español*. Barcelona, Librería Bosch, 1931. 196 pàgs.

Aquesta obra segueix en diversos punts massa fidelment el llibre del Professor Galo Sánchez, en el qual evidentment està inspirat. De totes maneres no deixa de tenir en alguns indrets interès original; i tota l'obra és, per altra part, singularment profitosa per les indicacions bibliogràfiques que dona respecte de cada qüestió. Pel que es refereix a l'estudi de les fonts històriques del dret català i del dret valencià és particularment estimable aquest resum general del Professor Beneyto Pérez, al qual tantes altres publicacions sobre història del dret donen ja un relleu notori en el camp d'aquesta disciplina.

MINGUIJÓN, Salvador: *Historia del Derecho español*. Vol. I, 248 pàgs. + XII làms. Vol II, 216 pàgs. + XII làms. Colección Labor, núms. 131 i 132, Barcelona-Buenos Aires, Editorial Labor, 1927.

El catedràtic de la Universitat de Saragossa presenta en aquests volums una compendiosa exposició general de la història jurídica dels diversos països hispànics. La presentació tipo-

gràfica, les ilustracions que l'acompanyen, i el fet d'ésser una obra cronològicament completa, li presten cert interès i utilitat. El segon volum conté l'estudi de les institucions i de l'evolució jurídica d'Aragó, Catalunya, València, Balears, etc. És clou l'obra amb abundant bibliografia. És, en conjunt, un resum divulgador, un manual que dona una idea elemental del procés de la història del dret en els països hispànics.

MAYER, Ernesto: *Historia de las Instituciones sociales y politicas de España y Portugal durante los siglos V a XIV*. Madrid, Vol. I, 1925. Vol. II, 1926.

Aquesta obra de Mayer és molt confusa i respon a un criteri exagerat i desbaratat. Representa certament una quantitat de treball considerable; hi ha en ella, sobre cada qüestió, abundoses dades, però els punts de vista en favor dels quals són adduïdes resulten molt sovint desençertats i responen generalment a prejudicis singulars de l'autor.

El llibre de Mayer ha d'ésser utilitzat amb molt de compte, ja que fàcilment pot servir per desorientar. No creiem, doncs, atinada la decisió del grup de l'«Anuario de Historia del Derecho español» d'editar aquesta obra. Els cabals públics esmerçats en la seva publicació gairebé podríem dir que són malaguanyats.

SÉJOURNÉ, Paul: *Le dernier Père de l'Eglise Saint Isidore de Séville. Son rôle dans l'histoire du Droit Canonique*. Paris, Beauchesne, 1929. 535 pàgs.

MANS I PUIG-ARNAU, J.: *Las clases serviles bajo la monarquía visigoda y en los Estados cristianos de la Reconquista española*. Barcelona, Bastinos, 1928, 168 pàgs.

En aquesta tesi doctoral l'autor reuneix i coordina els resultats de les principals publicacions relatives al tema, sense intentar, però, la recerca de materials inèdits. El seu mèrit està en la visió de conjunt que ofereix de l'estat i evolució de les classes servils durant l'Edat Mitjana a la Península ibèrica i en la seva explicació metòdica, basada en una bibliografia ben escullida.

MAYER, Ernesto: *El antiguo derecho de obligaciones español según sus rasgos fundamentales*. (Publicació de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.) Barcelona, A. Ortega, 1926, 305 pàgs.

És la versió castellana que ens presenta J. M. Ots de l'extensa monografia de Mayer publicada al «Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft». Aquest estudi de Mayer, rublert de dades, sovint poc coherents, resulta bastant confús.

VALLS I TAVERNER, F.: *Estudis d'història jurídica catalana*, Barcelona 1929, 160 pàgs.

PISKORSKI, W.: *El problema de la significación, y del origen de los «malos usos» en Cataluña*. Traducció directa del ruso por Julia Rodríguez Danilevsky. Barcelona, Lib. Bastinos, 1929.

Pot dir-se que Piskorski ha establert amb major precisió, que els qui l'havien precedit en l'estudi del tema, la naturalesa dels «mals usos». La monografia del rus hispanista porta un apèndix de 26 documents, que procedeixen de Perpinyà i de Girona. Encara que hagin passat molts anys des de la publicació original del treball de Piskorski, la seva edició castellana no ha deixat d'ésser oportuna, per facilitar el coneixement d'un estudi ben interessant.

AUNÓS PÉREZ, A.: *El Derecho catalán en el siglo XIII*. Barcelona, Helios, 1926, 355 pàgs.

L'exposició de les Costums de Tortosa ocupa la major part del llibre. Addueix documents del segle XIII, ja coneguts. És un llibre mancat totalment de valor científic.

MARTÍNEZ ALOY, J.: *La Diputación de la Generalidad de Valencia*. Valencia, Vives, 1930, 390 pàgs.

Més que no pas fruit d'una detinguda investigació d'arxiu, aquest llibre és un treball històric basat principalment en les edicions dels furs i dels privilegis de València, en els Anals de Zurita i en el Tractat de Branchat sobre l'antic Reial Patrimoni de València. No hi manquen, però, notes documentals inèdites tretes dels arxius valencians.

Constitueix aquesta obra una ressenya històrica de les corts valencianes des dels seus començaments fins a la seva extinció, i dintre d'aquest procés històric apareixen els inicis i desdoblament de l'organisme de la Generalitat de València, paral·lel en la seva gestació, en la seva naixença i en la seva evolució al de la Generalitat de Catalunya.

Molt interessant és aquest treball, ben concebut i escrit amb claredat.

COMET, Rémy: *L'enclave espagnole du Val d'Aran. Son passé; ses anciens privilèges, coutumes et relations pastorales dans les Pyrénées centrales*. Toulouse, 1929. Un vol. de 218 pàgs.

Aquesta obra constitueix un estudi jurídic força aprofundit respecte la vella organització política i administrativa de la Vall d'Aran i el Dret especial d'aquest territori. És una monografia feta amb bona preparació, a base de la bibliografia fonamental referent al tema i de la documentació principal relacionada amb aquest. Dóna en el primer capítol la història resumida de la Vall, en el segon capítol estudia les fonts del Dret aranès, particularment els privilegis concedits pels reis d'Aragó. El major interès d'aquest llibre està, sobretot, en els capítols III, IV i VII, que contenen un examen detallat i sistemàtic de l'organització antiga de la Vall d'Aran i de les altres Valls veïnes. Aporta l'autor els documents cabdals de la història jurídica aranesa, i una detallada bibliografia que bo i éssent força completa, no té en compte, per exemple, la publicació que féu M. Mondon del Tractat del Pla d'Arrem i d'algun altre opuscle o article de revista.

PI I SUNYER, Carles: *L'aptitud econòmica dels catalans*. Barcelona, Editorial Barcino. Vol. I, 1927, 229 pàgs. Vol. II, 1929, 306 pàgs.

Estudi interessant de psicologia col·lectiva, és també digne d'esment pels capítols que conté consagrats a donar una visió històrica de la transformació econòmica de Catalunya a través del temps, i en particular en els dos segles darrers. Els factors històrics i socials que han determinat el caràcter de la nostra organització econòmica i la variació de les seves modalitats en diverses èpoques són posats de relleu en aquest llibre basat en una abundosa i excel·lent informació.

PUGÉS, Manuel: *Cómo triunfó el proteccionismo en España*. Barcelona, 1931. 306 pàgs.

Presenta aquesta obra interès notori per a la nostra història econòmica, particularment pel que es refereix al segle XIX, la qual està relacionada forçosament amb la història política i social de Catalunya i d'Espanya en la dita centúria.

El procés de la lluita entre el proteccionisme i el lliurecanvisme a Espanya, fins al triomf del primer, és ressenyat en aquest llibre a base principalment dels elements d'informació catalana. L'estudi d'altres aspectes del proteccionisme espanyol no constitueix pròpiament l'objecte d'aquest llibre. Té aquest per a la història moderna del nostre país un gran interès.

Està ben construït i excel·lentment redactat. El seu autor és molt coneixedor del tema; la seva competència queda ben demostrada amb aquest llibre, escrit amb ploma fàcil i correcta.

ESTELRICH, Joan: *La qüestió de les Minories nacionals. I. Les vies del Dret*. Barcelona 1929, 376 pàgines.

Llibre més polític que jurídic, porta un aplec de materials per a l'estudi d'un dels aspectes de la política internacional, tant remarcable com el del problema de les minories nacionals. Entre la documentació que hi figura hi ha textos interessants per a la nostra història contemporània. La part central del llibre d'Estelrich està consagrada a ressenyar els congressos anuals dels grups nacionals organitzats dels Estats europeus.

Creu el Sr. Estelrich, que el Dret recent de «minories nacionals», únicament trobarà la possible perfecció per mitjà d'un Estatut general — aplicable a tots els pobles — en l'elaboració del qual intervinguin representants autèntics de les Minories i dels Estats, ajudats pels juristes especialitzats en aquestes matèries.

OSSORIO, Angel: *Un jurista màrtir. (Episodio de la guerra en Cataluña en tiempos de Felipe IV.)* 44 pàgs. Madrid, 1928, número 38 de la «Biblioteca de la Revista general de Legislación y Jurisprudencia».

És un episodi representatiu de la política espanyola del segle XVII el que constitueix el tema d'aquest opuscle referent a la figura de D. Antoni de la Torre Barreda, víctima de l'arbitrarietat irada del general marquès d'Aytona. La integritat del primer, proveïdor de l'exèrcit espanyol que operava a Catalunya en temps de la guerra contra Felip IV queda posada de relleu en aquest estudi.

REVISTES:

— *Analecta Sacra Tarraconensia* (Barcelona). — VALLS I TABERNER, F.: *El diplomatarí de Sant Ramon de Penyafort* (V, 1929, pàgs. 249-304).

— *Anuario de Historia del Derecho Español* (Madrid). — GENUARDI, LUIS: *La influencia del derecho español en las instituciones públicas y privadas de Sicilia* (IV, 1927, pàgs. 168-224).

— RUBIO, JOSÉ ANTONIO: *Lex Baiuvariorum, por K. Beyerle* (IV, 1927, pàgs. 478-483). Recensió d'aquesta obra.

— OTS CAPDEQUI, J.: *Aunós Pérez, A.: El Derecho Catalán en el siglo XIII* (IV, 1927, pàgs. 514-515). Recensió de l'obra de A. Aunós.

— VALLS I TABERNER, FERRAN: *La Constitución catalana de la Cort general de Montçó de 1363* (V, 1928, pàgs. 412-431). Remarca les circumstàncies en què fou promulgada i la influència per al dret privat català.

— ROVIRA ARMENGOL, J.: *Consuetudines de Gerona* (V, 1928, pàgs. 450-485). Publica un dels manuscrits d'El Escorial. Les llacunes del text han estat completades a base d'un manuscrit de la Biblioteca Nacional de Madrid.

— RAMOS LOSCERTALES, J. M.: *La formación del dominio y los privilegios de S. Juan de la Peña* (VI, 1929, pàgs. 6-107).

— BUCETA, ERASMO: *Contribución al estudio de la diplomacia de los Reyes Católicos* (VI, 1929, pàgs. 145-196).

— VALLS I TABERNER, F.: *Carta constitucional de Ramon Berenguer I, de Barcelona (vers 1060)* (VI, 1929, pàgines 252-259). Reconstrucció d'aquesta carta amb els articles dels Usatges de Barcelona.

— SÁNCHEZ, GALO: *Para la historia de la redacción del antiguo derecho territorial castellano* (VI, 1929, pàgs. 260-320).

— USÓN JESÉ, M.: *Un formulario latino de la Cancillería real aragonesa (siglo XIV)* (VI, 1929, pàgs. 329-407). Tret del manuscrit 1940 de la Biblioteca Nacional de París. A la Biblioteca de Catalunya es guarda un formulari semblant, el qual l'autor promet d'estudiar.

— *Archivio Storico per la Sicilia orientale* (Catània). — GANDIOSO, MATEO: *Il privilegio di «affidare» di alcune «terre» baronali della Sicilia orientale e la legislazione di Alfonso il Magnánimo* (XXVI, 1930, pàgs. 147-175). Estudia aquesta institució de les terres de Catània, les disposicions donades pel Magnànim i la política seguida en aquest afer.

— *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona* (Barcelona). — CARRERAS I CANDI, FRANCESC: *Ordinacions urbanes de bon govern a Catalunya (segles XIII a XVIII)* (XII, 1927, pàgs. 37-62, 127-153, 189-208, 286-295, 368-372, 419-423, 520-533). Continua aquest treball de números anteriors, amb un estudi i transcripció de les Ordinacions o Establiments de Perelló, La Galea, Amposta, Sant Celoni, Fullola, Vallfogona de Riucorp, Valls i Balaguer.

— TUIXANS, JOAQUIM: *El tribunal del Lligalló a Morella*. (Segle XIII. Dret foral consuetudinari) (XII, 1927, pàgines 168-177). Estudia la constitució d'aquest tribunal per Jaume I, reproduïx el document d'atorgament traduït del llatí i fa una història sumària del seu desenrotllament fins a la seva desaparició a la fi del segle XVIII o començaments del segle XIX.

— PERELS, LEOPOLD: *Quatre mots parlant d'En Francesch Celedes y de la seva edició del Consolat de Mar*. Notícia sobre l'edició del Consolat del 1469, sobre la part que hi tingué Celedes i l'identificació d'aquest personatge.

— VALLS I TABERNER, FERRAN: *Un text referent al procés de treva trencada* (XIV, 1929, pàgs. 126-127). Publica un text del Llibre Verd de l'Arxiu Municipal de Barcelona.

— *Boletín de la Real Academia de la Historia* (Madrid). — UREÑA, R. de: *Los incunables jurídicos en España* (XCV, 1929, pàgs. 1-46). Consideracions sobre els incunables de les grans col·leccions jurídiques espanyoles, entre elles les *Constitucions de Catalunya* (1495), els *Furs de València* (1482) i *Formularium* (València 1499?).

— *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura* (Castellón de la Plana). — MILLÁN BOIX, MANUEL: *Notas para la historia del Lligalló de Morella* (VIII, 1927, pàgs. 179-185). Publica la còpia legalitzada per l'escrivà reial, del privilegi donat per Jaume I el 28 d'abril del 1273. Publica també uns documents interessants per a la història morellana del «Lligalló», quant al règim actiu i preponderància que li saberen donar els lligallers. Hom pot llegir els capítols fets i

concordats a la Cènia entre representants de Tortosa i Morella el 4 de desembre del 1408. — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano. Más sobre el «creix» y el «exovar»* (VIII, 1927, pàgs. 250-253 i 316-318). Complement a articles anteriors. Publica documents i un inventari. — RAMÓN DE MARÍA, O. D.: *Colección de cartas pueblas: XIV. Privilegio del rey Don Jaime I a favor de don Pedro Sanz, constituyéndole Señor de Montornés, en Valencia, a 29 de noviembre de 1242* (IX, 1928, pàgs. 86-89). — MEDALL BENAGES, Pascual: *Colección de cartas pueblas: XV. Carta puebla de Villahermosa y aldeas de su término dada por Zeit Abuzeit en Onda a 3 de marzo de 1243* (IX, 1928, pàgs. 166-169). — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano. La Germania* (IX, 1928, pàgs. 170-173). Breu descripció de la Germania. Segueix un contracte, de 1673, per acabar de donar idea cabal. — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano. Más sobre la Germania* (X, 1929, pàgs. 76-79). Continua aquest estudi. Publica un document. — PUIG, Joan: *Colección de cartas pueblas: XVIII. Carta pobla de Cati, donada per En Blai d'Alagó a En Ramon de Bocona, en Morella, a 25 de Giner de 1239* (X, 1929, pàgs. 85-97). Transcriu la carta-pobla i la fa seguir d'uns comentaris titulats *Els primers senyors i pobladors de Cati*. — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano: La obligación* (XI, 1930, pàgs. 27-29). Estudia la definició que en donen els *Furs* i la relaciona amb la *Instituta* de Justinià i amb les *Partidas* d'Alfons el Savi de Castella. — PUIG, Joan: *El «Libre de Priuilegis de Cati»* (XI, 1930, pàgs. 30-35). Continua la publicació dels documents d'aquest llibre. — SEGARRA, Vicente: *Colección de cartas pueblas: XX. Carta puebla de Culla por Guillermo Anglesola y su mujer Constanza a 23 de marzo de 1244* (XI, 1930, pàgs. 36-40). — SÁNCHEZ GOZALBO, Angel: *El castillo de Onda y sus Cartas-Pueblas* (XI, 1930, pàgs. 82-85). Continua un estudi començat en BSCC, V, pàg. 278. — *Colección de cartas pueblas: XXI. Donación de las Alquerías de Ribes-Albes, Berita y Trucelles, término de Onda, a Guillermo de Pau, por el rey D. Jaime I, en Montalbán, a 21 de julio de 1245; XXII. Donación de la Alquería de Tales, término de Onda, para poblarla de sarracenos por el rey Jaime I, a Pedro de Castellnou, en Calatayud a 13 de marzo de 1255* (XI, 1930, pàgs. 86-88). — PUIG, Joan: *El «Libre de Priuilegis de Cati»* (XI, 1930, pàgs. 112-118). Continuació. — RAMÓN DE MARÍA, O. D.: *Colección de Cartas-Pueblas: XXIII. Jaime de Aragón hace donación de Burriana a su esposa Elisenda de Moncada* (XI, 1930, pàgs. 144-154). — *Colección de cartas-pueblas: XXIV. Donación del castillo de Malló por Pedro II a Gastón de Castellot, en Huesca en enero de 1204; XXV. Blasco de Alagón concede parte del diezmo de la villa y del castillo de Malló a Marti de Na Toda y a su mujer Eloira, en Villafranca a 18 de junio de 1289; XXVI. Donación de Mola Scirta, término de Villafranca del Cid, por Blasco de Alagón y su mujer Justiana a Lope Artez de Molinos, en Calanda a 28 de noviembre de 1274.* — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano. Derechos de la viuda indotada* (XII, 1931, pàgs. 22-26). Continuació d'aquests breus estudis de dret foral. — RAMÓN DE MARÍA, O. D.: *Colección de cartas pueblas: XXX. Carta puebla de Torreblanca* (XII, 1931, pàgs. 83-95). — PUIG, Joan: *El Libre de Priuilegis de Cati* (XII, 1931, pàgs. 116-118). Continuació. — *Colección de cartas pueblas: XXXI. Carta puebla de Vistabella por Guillermo de Anglesola y su mujer Constanza, a 3 de abril de 1251; XXXII. Venta del Castillo de Culla al Temple, en Valencia a 27 de marzo de 1303* (XII, 1931, pàgs. 132-138). — PUIG, Joan: *El «Libre de Priuilegis de Cati»* (XII, 1931, pàgs. 165-167). Continuació. — BENEYTO PÉREZ, Juan: *Sobre la territorialización del Código de Valencia* (XII, 1931, pàgs. 187-197). Notes d'història jurídica. — *Colección de cartas pueblas: XXXIII. Carta puebla de Benasal por Blasco de Aragón, a 3 de enero de 1239; XXXIV. Carta aclaratoria de la venta del castillo de Culla a la Orden del Temple* (XII, 1931, pàgs. 244-247). — GARCÍA, Honorio: *Estudios de derecho foral valenciano. Las segundas nupcias de la viuda en relación a los bienes del cónyuge premuerto* (XII, 1931, pàgs. 258-265). Continuació d'aquesta important sèrie d'estudis. — SEGARRA, Vicente: *Colección de cartas-pueblas: XXXV. Instrumento por el cual se garantiza con cláusulas penales el cumplimiento por parte del Maestro del Temple de la escritura de venta del castillo de Culla* (XII, 1931, pàgs. 342-346). Document del segle XIV, de l'Arxiu Municipal de Culla. — R. A. i S.

— *Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana* (Palma de Mallorca). — PONS, Antoni: *Els Gremis* (XXI, 1926-27, pàgs. 70-74, 101-104, 208-210, 266-268, 315-320, 347-351; XXII, 1928-1929, pàgs. 75-77, 95-96, 150-154, 208-213, 310-314, 365-370; XXIII, 1930-1931, pàgs. 49-53, 81-85, 134-146, 160-170). Publica Mn. Pons els capítols amb què es regiren els mestres del gremi i ofici de gerrers a la ciutat de Palma; segueixen capítols adaptats al bon govern de l'ofici de guixers,

capítols i ordinacions que fan referència a l'ofici de mestre de guaita als teixidors, revenedors i calderers del segle XIV; vénen més tard, després dels capítols de la confraria dels hortolans, les ordinacions de l'ofici de blanquers, assaonadors, sastres, peraires, pellicers, i, per últim, els capítols i ordinacions dels forners i moliners. — FAJARNÉS, Enriqué: *Sobre el libro manuscrito «Recopilació de franqueses y dret municipal de Mallorca» (siglo XVIII [sic])* (XXI, 1926-27, pàgs. 230-231). — LLABRÉS, Gabriel: *Fuentes de derecho en Mallorca* (XXI, 1926-1927, pàgs. 250-251 ss.). — PONS, Antoni: *Constitucions e ordinacions del regne de Mallorca* (XXII, 1928-1929, pàgs. 350-354; XXIII, 1930-31, pàgs. 13-18, 68-73, 113-117, 195-200, 203-209, 237-245, 273-277, 328-330, 331-339, 373-383, 411-420, 451-461, 483-495, 522-533). Publica el text. — WILLEMSSEN, Carl Arnold: *Algunes notícies sobre un còdex de les franquícies de Mallorca, a l'Arxiu de la Corona d'Aragó* (XXII, 1928-1929, pàgs. 383-385). — AGUILÓ, Estanislau de K.: *Rúbrica dels Llibres de pregons de l'antiga cúria de la governació* (XXIII, 1930-1931, pàgs. 1118-1119). Rúbrica del llibre IV, any, 1408.

— *Catàleg Balle*. — BATLLE, J. B.: *Ordinacions de la Confraria de Sanct Hieronim dels Libraters de la ciutat de Barcelona publicades per los lochs acostumats de la dita ciutat a 2 de març de 1553* (juny i agost 1928).

— *Estudis Universitaris Catalans* (Barcelona). — VALLS I TABERNER, J.: *Franqueses i Usances de la ciutat d'Urgell* (XII-I, 1927, pàgs. 163-177). L'autor dona a conèixer aquestes franqueses i usances que creu de la segona meitat del segle XIV o principis del XV i anterior a unes *Usances de la Seu d'Urgell* publicades per Carreras Candi en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras* (XI, 1924). — VALLS I TABERNER, F.: *Els antics privilegis de Girona i altres fonts documentals de la compilació consuetudinària gironina de Tomàs Mieres* (1928, XIII, pàgines 171-217). Es un recull de privilegis i fonts documentals de la compilació que de les Usances i consuetuds de la ciutat i diòcesi de Girona va fer en el segle XV el juriconsult Tomàs Mieres. — VALLS I TABERNER, F.: *Un articulat inèdit de Consuetuds de Barcelona* (1928, XIII, pàgs. 525-529). Es dona el seu text, tenint en compte per a establir-lo els tres manuscrits conservats ara a la Biblioteca Nacional de París, a la Biblioteca del Monestir d'El Escorial i a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. — COTS I GORCH, Jaume: *Les «Consuetuds» d'Horta (avui Horta de Sant Joan) a la ratlla del Baix Aragó* (XV, 1930, pàgs. 304-323). Transcriu les «Consuetudines et Usancias de Orta», retrobades per l'autor en l'Arxiu Històric Nacional de Madrid i aprovades en 1296 de comú acord entre la municipalitat, Consell o Universitat de la vila i l'ordre del Temple. — SAVOUS, André-E.: *Les méthodes commerciales de Barcelone au XIIIe siècle, d'après des documents inédits des archives de sa cathedrale* (XVI, 1931, pàgines 155-198). Després de fer constar la raresa dels documents relatius als afers a Barcelona, durant el segle XIII, formula la conclusió que Barcelona tenia en el segle XIII una tècnica comercial semblant a la dels grans ports d'Itàlia i de Provença i l'acció del capital («capitalisme») s'hi precisà en condicions anàlogues; però un poc més primitives. — COTS I GORCH, Jaume: *Textos de dret rossellonès* (XVI, 1931, pàgs. 340-357). L'autor dona a conèixer alguns textos inèdits que li han de servir de base per a posteriors estudis d'història del dret.

— *Franciscalia* (Barcelona). — MASPONS I ANGLASELL, F.: *Sant Francesc i el sentit de la llibertat* (pàgs. 250-264).

— *Missatger del Sagrat Cor* (Barcelona). — BOIX, I.: *Les sinodals de Solsona relacionades amb el Codi de Dret Canònic sobre el venerable Sagrament de l'Eucaristia* (1927, pàgines 305-314). Són de 1670.

— *La Paraula Cristiana* (Barcelona). — VALLS I TABERNER, F.: *L'autor de la Lex Baiuvariorum (segle VIII) era, potser, originari de la nostra terra?* (IX, 1928, pàgs. 31-34). — VALLS I TABERNER, F.: *El Consolat de Perellós* (X, 1929, pàgs. 137-139). Estudi en línies generals del codi de legislació marítima, promulgat per Ramon de Perellós, Gran Mestre de Malta, en 1697.

— *Revista de Catalunya* (Barcelona). — VALLS I TABERNER, F.: *Els Usatges i Consuetuds de Girona* (VI, pàgs. 492-503). Ha motivat aquest article el fet de començar a publicar-se a cura de Galo Sánchez, les consuetuds de Girona, segons el text que havia preparat el professor Hinojosa. — VALLS I TABERNER, F.: *Les consuetuds i franqueses de Barcelona de 1284 o «Recognoverunt proceres»* (VII, pàgs. 248-254). Estudi motivat per l'edició del «R. p.» dins la sèrie de publicacions de la Facultat de Dret de Barcelona. — VALLS I TABERNER, F.: *Els elements fonamentals del Dret català antic* (VIII, pàgs. 467-479). Examina les quatre forces que han contribuït a l'elaboració del dret propi: l'element primitiu, el romà, el cristià i el germànic. — VALLS I

TABERNER, F.: *La influència jurídica catalana a Sicília* (X, pàgs. 23-28). Recensió amb elogi de l'estudi de L. Genuardi publicat a «Anuario de Historia del Derecho Español». — VALLS I TABERNER, F.: *Notes sobre el duel judicial a Catalunya* (XI, pàgs. 50-57). Publicat amb motiu de l'edició del *Libellus de bataila facienda*, preparada pel professor de Càller R. di Tucci. — VALLS I TABERNER, F.: *Notes sobre el Consolat de Mar* (XI, pàgs. 195-209).

— *Revista de Ciencias jurídicas y sociales* (Madrid). — BONET RAMÓN, Francisco: *La historiografía jurídica española en los siglos XVI y XVII* (XIV, 1931, pàgs. 341-380, 517-554).

— *Revista de Derecho Privado* (Madrid). — MASPONS, J.: *En torno de los regímenes llamados forales* (XV, pàgs. 129-133). Comenta la política unificadora y centralista d'Alonso Martínez, amb motiu del seu centenari i de la publicació de l'obra sobre dit ministre del Sr. Ruiz i García de Hita. — BASSA SAGRERA, I.: *Cuestiones prácticas. La cuestión del laudemio en Barcelona* (pàgs. 354-357). Tracta l'anacronisme de l'aplicació de la legislació tradicional als censos.

— *Revista de Menorca* (Mahón). — FAJARNÉS, Enrique: *Discusión sobre el derecho de ciudadanía de Ibiza y Menorca y provisión de beneficios eclesiásticos en Mallorca (siglos XVII y XVIII)* (XXV, 1930, pàgs. 163-171). Documents. — FAJARNÉS TUR, Enrique: *Formación de ordenanzas en Mallorca arregladas en todo a las leyes y gobierno de Castilla* (XXV, 1930, pàgines 206-211). Publica dos documents de 1755 i 1811.

— *Revista General de Jurisprudencia y Legislación* (Madrid). — CAMP, Federico: *El injerto del Código de Napoleón en Cataluña durante la guerra de la Independencia* (CLII, pàgs. 6-26). Ultra el tema central que el títol indica, fa referència a les manifestacions de regionalisme que es donaren en el període de dominació napoleònica a Catalunya. — GARCÍA RODRIGO, Carlos M.: *La «rabassa morta» y la cuestión social agraria en Catalunya* (pàgs. 166-206). Estudi dividit en diverses parts, algunes de les quals no afegeixen a aquest tema més que una personal distribució de problemes a resoldre i així mateix personals solucions factibles.

— *Revista jurídica de Catalunya* (Barcelona). — VALLS I TABERNER, F.: *Els Establiments d'Herbès de 1326* (XXXIII, 1927, pàgs. 67-79, 169-178). Transcripció d'un manuscrit que ha passat a la Biblioteca de Catalunya. — VALLS I TABERNER, F.: *Notes sobre les relacions d'alguns juriconsults famosos amb Catalunya* (pàgs. 163-168). — VALLS I TABERNER, F.: *El «Compendium Constitutionum Cathaloniae» de Narcís de Sant Dionís* (XXXIII, 1927, pàgs. 228-274, 352-370). — DURAN I SANPERE, A.: *Notes al marge del «Libre apellat Consuetat»* (XXXIII, 1927, pàgines 326-333). Comentaris a la publicació per F. V. i E. del text del «Libre». — MASPONS I ANGLASELL, F.: *Index dels textos legals canònics, supletoris dels catalans* (XXXIV, 1928, pàgines 45-68). Complement de l'*Index de textos legals catalans* publicat pel Col·legi d'Advocats de Barcelona. — CAMP, Frederic: *Contribució a la història jurídica de la invasió napoleònica. El plet dels colonials i la missió a París, any 1811* (XXXIV, 1928, pàgs. 124-133). — COTS I GORCH, J.: *Unes ordinacions inédites del vescomtat de Cabrera* (XXXIV, 1928, pàgs. 170-174). — VALLS I TABERNER, F.: *Dret consuetudinari mauresà. Capítols de 1315* (XXXIV, 1928, pàgines 176-177). — VALLS I TABERNER, F.: *Les Constitucions catalanes de les Corts Generals de Montçó de 1289* (XXXIV, 1928, pàgs. 265-278). Dona a conèixer una transcripció d'aquestes constitucions. — KLÜPFEL, Ludwig: *El règim de la Confederació catalano-aragonesa a finals del segle XIII* (XXXV, 1929, pàgs. 34-40). Comença la traducció per Rovira i Armengol de l'obra de Klüpfel, *Verwaltungsgeschichte des Königsreichs Aragon zu Ende der XIII Jahrhundert* (Berlín 1915). Es publica la introducció i capítols que tracten de la burocràcia i de les capes socials. — CAMP, Frederic: *Epíleg del procés de la Ciutadela. La cort del general Duhesme* (XXXV, 1929, pàgs. 41-45). Article de la sèrie que dedica aquest especialista de la dominació napoleònica als fets esdevinguts a Barcelona durant la governació del citat general. — VALLS I TABERNER, Ferran: *Una antiga ordinació marítima inclosa dintre el «Consolat de Mar»* (XXXV, 1929, pàgs. 46-51). L'autor destria del Llibre del Consolat un agregat d'articles referents als deutes recíprocs entre senyors de naus i mercaders, pelegrins i mariners, i procedeix a la publicació de 55 capítols extrets; apunta la possibilitat d'ésser un estatut antic de mitjans del segle XIII i d'haver estat traduïts del llatí. — SERRA I RAFOLS, E.: *Ordinacions de la vila d'Ager (1278)* (XXXV, 1929, pàgs. 52-59). Van precedides d'un breu comentari. Tracten de policia agrícola i urbana i són transcrites d'un manuscrit de propietat particular. — SEGARRA I ROCA, Miquel: *Els establiments de la vila de Catí* (XXXV, 1929, pàgs. 64-75). Continua la publicació d'aquests establiments. Del capítol 69 al 104. — CAMP, Frederic: *Contribució a la his-*

tòria jurídica de la invasió napoleònica. Napoleó, els juriconsults, el Codi. Noves teories (XXXV, 1929, pàgs. 150-155). — MARIN, Miquel A.: *Els Usatges de Barcelona* (XXXV, 1929, pàgines 155-166). Comença l'estudi dels Usatges. — VALLS I TABERNER, F.: *Notes d'història jurídica* (pàgs. 179-182). Dóna notícia d'unes ordinacions navals catalanes del segle XV, contingudes en un manuscrit de la Biblioteca Nacional de Viena. — KLÜPFEL, L.: *El règim de la monarquia catalano-aragonesa a finals del segle XIII* (XXXV, 1929, pàgs. 195-226, 289-327; XXXVI, 1930, pàgs. 18-37, 97-135). Continua la publicació d'aquesta traducció. — VALLS I TABERNER, F.: *Pau i Treva del comtat d'Urgell en 1187* (XXXV, 1929, pàgs. 354-356). Valls i Taberner publica el text d'aquesta constitució, segons el manuscrit 520 del fons espanyol de la Biblioteca Nacional de París, on fou transcrita de l'Arxiu d'Ager. — MASPONS I ANGLASELL, F.: *Index de textos legals canònics supletoris dels catalans* (acabament) (XXXV, 1929, pàgines 397-426). — CAMP, Frederic: *Contribució a la història jurídica de la invasió napoleònica. El discurs íntegre del defensor del P. Gallifa* (XXXV, 1930, pàgs. 444-450). — FLACH, Jacques: *Les Usages de Barcelone* (XXXVI, 1930, pàgs. 293-297). Article pòstum. Objecions a la teoria de Ficker sobre la formació del Usatges. — KLÜPFEL, L.: *El règim de la Confederació Catalano-aragonesa a finals del segle XIII* (pàgs. 298-331). Acabament d'aquest treball. — TRIAS DE BES, J. M.: *La condició jurídica de l'estranger a Catalunya* (pàgs. 332-334). Estudi breu a través dels diversos moments del dret català de l'acollida favorable dels estrangers a Catalunya. — MASPONS I ANGLASELL, F.: *Fisonomia del dret públic català* (pàgs. 334-340). Generalitats sobre aquest tema. — CAMP, Frederic: *Les lleis napoleòniques comentades per l'Art* (pàgs. 340-349). Commemoració artística, especialment per medalles, de les lleis napoleòniques. — MARIN, Miquel A.: *Els Usatges de Barcelona* (pàgs. 350-358). Continuació. — PERELS, Leopold: *L'ordre judiciari mercantil de Barcelona del segle XV* (XXXVII, 1931, pàgs. 1-35). Traducció de l'article publicat en *Zeitschrift für das gesamte Handels- und Konkursrecht* (LXXXV). Estudi del dret mercantil de Barcelona a través del Consolat de Mar i segons els manuscrits Moliné i Font. — SICKEL, M.: *Vicedomini comtals* (XXXVII, 1931, pàgs. 213-223). Estudi del càrrec de vescomte i la seva jerarquia. S'inclouen dades dels vescomtats de Barcelona, Besalú, Girona i Empúries. — WAGNER, R.: *Sobre els orígens del «Consolat de Mar»*. Traducció de l'article publicat en 1884 en *Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht* (XXIX) de Stuttgart.

— *Zeitschrift für Rechtsgeschichte, Kanonische Abteilung*. — HOLTZMANN, Walter: *Beiträge zu den Dekretensammlungen des 12 Jh.* (XVI, pàgs. 37-115). Interessa la descripció del manuscrit 114 de la catedral de Tortosa.

— *Zeitschrift für Schweizerische Kirchengeschichte*. — JECKER, J.: *Die Pirminmönche und das alte bayerische Volksrecht* (XXIV, 1930, pàgs. 29-250).